

Vážení priatelia, otvorenie slovenskej výstavy „Svätý Cyril a Metod – patróni Európy“ vo Vatikánskych múzeách patrí k hlavným udalostiam nielen uplynulého týždňa, ale prinajmenšom roka. Podrobnejšie sa o nej dozviete aj z tohto vydania našich Listov. V Ríme ju možno vidieť do 26. januára 2014 a podľa slov kurátorov by neskôr mohla byť inštalovaná aj na Slovensku. Humanitárna kríza po tajfúne na Filipínach viedla Svätého Otca v uplynulých dňoch k viacerým výzvam a konkrétnym prejavom solidarity, ktoré mali echo na celom svete. Filipínsky kardinál Tagle so slzami v očiach ďakoval za prejavenú pomoc. S blížiacim sa záverom Roka viery súvisí rozhodnutie pápeža Františka utiahnuť sa na celý jeden deň do ticha kláštora v strede Ríma. Za pozornosť rozhodne stoja aj témy jeho ranných homílií.

Jozef Bartkovjak SJ, vedúci redakcie

Vo Vatikánskych múzeách Slovensko predstavuje svetu svoju identitu

Otvorenie slovenskej výstavy „Svätí Cyril a Metod – patróni Európy“ vo Vatikánskych múzeách v utorok 12. novembra tohto roku malo vskutku reprezentačný charakter a prebehlo v bohatom zastúpení predstaviteľov kultúrneho a náboženského života.

V prítomnosti zástupcov usporiadateľských inštitúcií a kurátorského kolektívu výstavy riaditeľ Vatikánskych múzeí Antonio Paolucci vyjadril radosť z toho, že kresťanské duchovné a historické dedičstvo Slovenska sa touto výstavou prezentuje svetovej verejnosti. Zo strany Slovenska výstavu otvoril štátny tajomník Ministerstva kultúry SR Ivan Sečík, ktorý pripomenul celospoločenský význam veľkého jubilea 1150. výročia príchodu sv. Cyrila a Metoda pre všetkých obyvateľov Slovenska. V príhovore vyzdvihol historický význam cyrilometodskej misie spočívajúci najmä v zavedení písma a používania slovanskej liturgie na území Veľkej Moravy, ale aj v zabezpečení prekladov Svätého písma, liturgických a právnych textov, čím bol položený základ slovenskej kultúry. Výstavou po-

(FOTO © Musei Vaticani, Autor: J. Bartkovjak)

zostávajúcou z viac ako 320 artefaktov Slovenská republika prezentuje toto historické a kultúrne bohatstvo svetovej verejnosti. Návštevníci z rozličných krajín tak budú môcť vidieť mnohé vzácne exponáty dokumentujúce kresťanskú kultúru stredo-európskeho regiónu, pričom viaceré z nich sú takto prezentované po prvý raz. **VIAC**

PhDr. Matej Ruttkay o slovenskej výstave vo Vatikánskych múzeách

Riaditeľ Archeologického ústavu SAV v Nitre **PhDr. Matej Ruttkay CSc.** približuje v rozhovore s Jozefom Bartkovjakom výstavu „Svätí Cyril a Metod – patróni Európy“ krátko pred jej otvorením, ktoré sa konalo v utorok 12. novembra 2013 vo Vatikánskych múzeách. Výstava je venovaná slovanským archeologickým nálezom, ktoré dokumentujú prvé známky kresťanstva na Slovensku, umiestnená je vo vstupnej časti Vatikánskych múzeí a verejnosti bude prístupná do 26. januára budúceho roka.

Pápež František pred poľudňajúcou modlitbou „Anjel Pána“

V nedeľu 10. novembra sa Námestie sv. Petra zaplnilo mimoriadne veľkým počtom veriacich, ktorí mnohorakým spôsobom prejavovali svoje sympatie pápežovi Františkovi. **V príhovore pred modlitbou Anjel Pána** sa zameril na otázku viery vo večný život, potom sa pozastavil pri niektorých aktuálnych svetových udalostiach.

Po modlitbe a apoštolskom požehnaní pripomenul osobnosť sestry Márie Terézie Bonzelovej, ktorá v 19. storočí založila kongregáciu Chudobných sestier františkánok ustavičnej poklony. Ako zdôraznil, rehoľná sestra, ktorej blahorečenie sa práve v túto nedeľu koná v nemeckom Paderborne, vynikala úctou k Eucharistii: „Eucharistia bola zdrojom, z ktorého čerpala duchovnú energiu na to, aby sa s neúnavnou láskou venovala slabším. Oslavujme Pána za jej svedectvo!“ Pápež reagoval aj na tragédiu spôsobenú tajfúnom v oblasti Filipín: „Chcem uistiť o mojej blízkosti obyvateľov Filipín a okolia, zasiahnutých ničivým tajfúnom. Žiaľ, obetí je mnoho a škody sú obrovské.

Modlime sa chvíľu v tichosti – potom sa obrátíme na Pannu Máriu – za týchto našich bratov a sestry, a usilujme sa, aby sa k nim dostala aj naša konkrétna pomoc. Modlime sa v tichosti.“ Po modlitbe v tichu sa Svätý Otec spolu s veriacimi pomodlil *Zdravas Mária*. **VIAC**

Generálna audiencia v stredu 13. novembra

Na generálnej audiencii v stredu 13. novembra boli na námestí sv. Petra aj **Slováci**. Pápež František po pozdravoch vyslovil opäť **apel na modlitbu**. V katechéze pokračoval v rozoberaní článkov nášho Kréda v kontexte končiaceho sa Roku viery.

Drahí bratia a sestry, dobrý deň! V Kréde, prostredníctvom ktorého každú nedeľu vyznávame našu vieru, potvrdzujeme: „vyznávam jeden krst na odpustenie hriechov“. Ide o jedinú výslovnú zmienku o sviatosti v rámci Kréda. Hovorí sa v ňom iba o krste. Krst je v skutočnosti „bránou“ viery a kresťanského života.

Zmŕtvychvstalý Ježiš zanechal apoštolom toto poverenie: «*Chod'te do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu. Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený*» (Mk 16, 15-16). Poslaním Cirkvi je evanjelizovať a odpúšťať hriechy prostredníctvom krstnej sviatosti. Vráťme Uvedené vyjatoch bodov: „na odpustenie „vyznávam“. Čo nostný termín krstu. Vyslovodzujeme našu Krst je v istom kresťana, jeho rodným listom. Je rodným listom v Cirkvi. Vy všetci poznáte deň svojho narodenia, však? Všetci oslavujete narodeniny. Každý z nás ich oslavuje. Položím vám otázku, ktorú som už raz položil, a urobím to znova: Kto z vás si pamätá dátum svojho krstu? Dvihnite ruku. Kto z vás? Máloktorí z vás sa hlásia, nie mnohí. Biskupov sa nepýtam, aby sa nemuseli hanbiť. Je vás málo, však? VIAC

Sústrasť a pomoc pápeža Filipínam

Hlboký zármutok nad stratami na životoch a ničivými dôsledkami tajfúnu na Filipínach vyjadril pápež František aj prostredníctvom [sústrastného telegramu](#) prezidentovi Filipínskej republiky Benignovi Aquinovi III. Prostredníctvom Pápežskej rady *Cor unum* sa rozhodol poslať prvý [príspevok](#) 150-tisíc dolárov na pomoc obyvateľom Filipín.

Záver Roka viery vyzdvihne dôležitosť stíšenia

Svätý Otec sa 21. novembra, tesne pred záverom Roka viery, odoberie na deň stíšenia do klauzúrneho kláštora na rímskom Aventíne. V Nedeľu Krista Kráľa 24. novembra budú vo Vatikáne pri príležitosti ukončenia Roka viery verejne vystavené relikvie, ktoré tradícia uznáva ako [pozostatky apoštola Petra](#).

Organizovanie a koordináciu početných podujatí Roka viery má na starosti Pápežská rada na podporu novej evanjelizácie. Jej predseda Mons. Rino Fisichella sa vo svojom článku v denníku *L'Osservatore Romano* z 9. novembra zamýšľa práve nad dôležitosťou stíšenia a kontemplatívnej modlitby ako nevyhnutnej podmienky pre akúkoľvek evanjelizačnú činnosť. Poukazuje na hlboký význam rozhodnutia pápeža Františka utiahnuť sa pred ukončením Roka viery do ticha kontemplatívneho kláštora a stíšiť sa v modlitbe. VIAC

Pápež Najvyššieho tribunálu Apoštolskej signatúry

V piatok 8. novembra pápež František prijal účastníkov plenárneho stretnutia Najvyššieho tribunálu Apoštolskej signatúry, pri príležitosti plenárneho zasadnutia, na ktorom bol prítomný aj bratislavský arcibiskup metropolita Mons. Stanislav Zvolenský

Apoštolská signatúra, ktorá plní v Cirkvi funkciu najvyššieho odvolacieho súdu, mala v Ríme svoje plenárne zasadnutie v dňoch 6. – 8. novembra. Medzi viac ako päťdesiatkou jeho účastníkov bol aj bratislavský arcibiskup metropolita Mons. Stanislav Zvolenský, ktorý je sudcom Najvyššieho Tribunálu Apoštolskej signatúry od roku 2009. Do tejto funkcie ho menoval pápež Benedikt XVI. na päťročné obdobie. Stretnutie bolo zamerané na tému podporovania účinnej obrany manželského zväzku v kánonických procesoch na dokázanie nulity manželstva. VIAC

Stretnutie pápeža so 7-tisíc členmi únie UNITALSI

V sobotu 9. novembra Svätý Otec prijal na audiencii asi 7-tisíc členov *Národnej talianskej únie pre transport chorých do Lúrd a svetových pútnických miest, UNITALSI*. Púť chorých a dobrovoľníkov, ktorí im slúžia, sa konala pri príležitosti 110. výročia vzniku združenia.

Počas stretnutia v Aule Pavla VI. v typicky talianskej živej atmosfére pápež František vyzdvihol evanjeliový charakter služby UNITALSI, ktorá je niečím oveľa

viac než iba poskytovaním pomoci či filantropiou: je „opravdivým ohlasovaním evanjelia dobročinnnej lásky, službou prinášania útechy“. Vyzdvihol ochotu členov združenia podľa vzoru Milosrdného samaritána neodvracať tvár od tých, čo sú v núdzi. „Chudobní, a to aj chudobní po zdravotnej stránke, sú pre Cirkev bohatstvom...“ VIAC

Pápež prijal na audiencii metropolitu Hilariona

Pápež František prijal 12. novembra na audiencii metropolitu Volokolamska Hilariona, ktorý v ten istý deň predsedal ekumenickému *Koncertu za pokoj a v stredu vystúpil na seminári „Pravoslávni a katolíci spoločne za rodinu“*.

Medzinárodný ekumenický deň organizovala v stredu 13. novembra Pápežská rada pre rodinu spolu s Pápežskou radou na podporu jednoty kresťanov a Oddelením pre vonkajšie vzťahy Moskovského patriarchátu. Seminár, otvorený pre verejnosť, sa začal o 10.00 v Sále Pia XI. na Piazza San Calisto v Ríme. Okrem Mons. Vincenza Pagliu, predsedu Pápežskej rady pre rodinu, vystúpil na ňom aj metropolita Volokolamska Hilarion. VIAC

Capella Sistina sa rozlúčila s kardinálom Domenicom Bartoluccim

Kolégium kardinálov, *Capella Sistina*, biskupi, kňazi a množstvo veriacich sa včera popoludní v Bazilike sv. Petra rozlúčili s kardinálom Domenicom Bartoluccim, ktorý zomrel v pondelok 11. novembra 2013 vo veku 96 rokov.

Obrad poslednej rozlúčky v závere svätej omše za zosnulého, ktorú celebroidal kardinál dekan Angelo Sodano, vykonal pápež František. Domenico Bartolucci bol dlhoročným dirigentom

pápežského zboru Cappella Sistina, význačným skladateľom a hudobníkom, ktorý svoju intenzívnu službu Cirkvi preukazoval vyše tridsať rokov najmä prostredníctvom duchovnej hudby, „ktorá sa rodí z viery a je vyjadrením viery“, ako napísal pápež František v telegrame k úmrtiu florentského kardinála. VIAC

Kardinál Hummes pápežským vyslancom na oslavách v Paraguaji

Svätý Otec vymenoval kardinála Cláudia Hummesa OFM, emeritného prefekta Kongregácie pre klerikov za svojho osobitného vyslanca na oslavách ukončenia národného putovania relikvií sv. Rocha González de Santa Cruz a spoločníkov, mučeníkov. Konalo sa pri príležitosti 25. výročia ich kanonizácie, ktorú si Paraguaj pripomenie v piatok 15. novembra 2013 v meste Asunción. Kardinála Hummesa bude počas misie sprevádzať Don Rhodes Virgil Alonso, rektor metropolitnej katedrály v Asuncióne a P:Alberto Luna SJ, provinciál jezuitov v Paraguaji.

Z homílií ranných svätých omší v Dome sv. Marty

Radosť Boha je v nájdení stratenej ovečky, pretože má „slabosť lásky“ voči tým, ktorí sa stratili. Túto myšlienku rozviedol pápež František v homílii svätej omše v kaplnke domu „Santa Marta“ vo štvrtok 7. novembra. V komentári k podobenstvu o stratenej ovci a stratenej drachme (Lk 15,1-10) Svätý Otec vysvetľuje postoj zákonníkov a farizejov, ktorí sa pohoršovali nad tým, čo robil Ježiš a reptali proti nemu. Počas svätej omše v piatok 8. novembra sa modlil za mladých ľudí, ktorí dostávajú od rodičov „špinavý chlieb“, získavaný vďaka úplatkárstvu a korupcii, a sú hladní po dôstojnosti, pretože nečestná práca oberá o dôstojnosť. Vychádzajúc z podobenstva o nepoctivom správcovi (Lk 16,1-8) hovoril o „duchu sveta, svetskosti“, ako sa svetskosť prejavuje a ako veľmi je nebezpečná. V sobotu 9. novembra vzhľadom na sviatok výročia posvätenia Lateránskej baziliky Svätý Otec začal pripomenutím, že tento sviatok je sviatkom mesta Ríma, rímskej cirkvi, ale aj univerzálnej Cirkvi. Katedrála Ríma je totiž – ako povedal – „matkou všetkých kostolov mesta a sveta“. Kto neľutuje a predstiera, že je kresťan, škodí cirkvi – uviedol pápež v homílii v pondelok 11. novembra. Zopakoval, že všetci si musíme priznať, že sme „hriešnici“, ale máme sa chrániť pred tým, aby sme sa nestali „mravne skazenými“. Vyšiel z úryvku evanjelia (Lk 17,1-6), kde Pán povzbudzuje k odpúšťaniu. Ježiš odpúšťa, ale v tomto úryvku vysloví aj „beda“. Zverme sa Bohu ako sa dieťa zveruje do rúk svojho otca. Tento obraz dôvery a odovzdanosti predostrel pápež František v homílii v utorok 12. novembra. Pripomenul pritom, že Pán nás nikdy neopustí, a aj keď nám niekedy niečo dohovára, nedá nám facku, ale pohladí nás. Zameral sa na prvé čítanie, na úryvok z knihy Múdrosti (Múd 2, 23 – 3, 9), ktorý nám pripomína naše stvorenie.

Kniha kard. Bertoneho „Pápežská diplomacia v globalizovanom svete“

Vatikánska diplomacia sa podieľa na „znovuzrození morálneho rozmeru v medzinárodných vzťahoch, ktorý umožní ľudskej rodine spolunažívať a rozvíjať sa“. Toto sú slová pápeža Františka z predslovu ku knihe kardinála Tarcisia Bertoneho s názvom *Pápežská diplomacia v globalizovanom svete*.

Na prezentácii publikácie v utorok 12. novembra 2013 popoludní v Novej synodálnej aule vo Vatikáne sa zúčastnil Mons. Dominique Mamberti, sekretár pre vzťahy so štátmi, Hans-Gert Pöttering, niekdajší predseda Európskeho parlamentu a predseda Nadácie Konrada Adenauera, prof. Vincenzo Buonomo, profesor medzinárodného práva na Lateránskej univerzite a kurátor textu. Stretnutie viedol páter Federico Lombardi, riaditeľ Tlačového strediska Svätej stolice. Vyše päťstostránkové dielo je zhrnutím sedemročného pôsobenia kardinála Bertoneho v úrade štátneho sekretára Svätej stolice. Prináša spolu 43 jeho príhovorov, prednesených v tejto diplomatickej pozícii v rokoch 2006-2013. Podľa slov kardinála Bertoneho pápež František sám navrhol, že ku knihe napíše predslov. VIAC

Blahoslavenstvá témou najbližších Svetových dní mládeže

«*Blahoslavení milosrdní, lebo oni dosiahnu milosrdenstvo*» (Mt 5, 7) – toto je téma, ktorú zvolil pápež František pre Svetové dni mládeže 2016. Uskutočnia v Krakove, známom práve Svätyňou Božieho milosrdenstva. Svätý Otec určil aj témy najbližších dvoch ročníkov stretia mladých na diecéznej úrovni, ktoré budú prípravou na medzinárodné stretnutie s Petrovým nástupcom v Poľsku v júli 2016. Aj budúročná téma vychádza z Ježišových blahoslavenstiev: «*Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo*» (Mt 5,3). 30. ročník SDM 2015 má za tému ďalšie z blahoslavenstiev «*Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha*» (Mt 5,8). Pápež František už na stretnutí v Rio de Janeiro v júli tohto roku vyzval mladých, aby znovu čítali blahoslavenstvá a urobili ich svojim konkrétnym životným programom.

Úprava času reprízy slovenského vysielania VR v oblasti Ríma

Slovenská redakcia Vatikánskeho rozhlasu oznamuje poslucháčom z Ríma a blízkeho okolia, ktorí počúvajú denné 15-minútové slovenské vysielanie na frekvencii FM 93,3 MHz, že s prechodom z letného času na bežný SEČ pribudla dopoludňajšia repríza o 9:20, avšak s výnimkou nedele. Hlavné vysielanie naďalej zostáva o 19:45, rovnako aj zvyčajná prvá repríza ráno o 5:25. Toto všetko sa týka iba vysielania v oblasti Ríma, nie na Slovensku.

Listy z Vatikánu vydáva Slovenská redakcia VR; vychádzajú spravidla v stredu
Frekvencie slovenského vysielania VR

Rádio LUMEN: denná 15-minútovka o 20.15, repríza ráno nasledujúceho dňa o 5.15

Rádio Slovensko: týždenná spravodajská 10-minútovka v nedeľu o 5.05, repríza o 22.15
Naživo FM 93,3 MHz v Ríme a okolí denne o 19.45

Počúvanie cez internet: www.radiovaticana.va, www.tkkbs.sk, www.lumen.sk

Spravodajský servis: Newsletter - odoberanie sa prihlasuje cez webovú stránku
Kontakt: slovak@vativradio.va,

Radio Vaticana, Programma Slovacco, Piazza Pia 3, 00120 Città del Vaticano
Spravodajstvo VR na Facebooku na profilovej stránke

Vatikánsky rozhlas – slovenská redakcia

Bankové spojenie: UniBanka, Slovenská rodina Vatikánskeho rozhlasu, 6627995002/1111
Spracovala sr. Jaroslava Kochjarová CJ